

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta tělesné výchovy a sportu

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2006

Peter Murcko

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta tělesné výchovy a sportu

Specializace: Kanoistika na divoké vodě

Název diplomové práce:

Kanoepolo

Vypracoval: Peter Murcko

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Milan Bílý

Abstrakt

Název:

Kanoepolo

Název v angličtině:

Canoe Polo

Cíl práce:

Nástin vývoje kanoepola jako nové sportovní disciplíny v kanoistice.

Metoda:

Charakter práce při zpracování námi formulovaného cíle dovoluje využít empirických metod výzkumu. Téma diplomové práce, způsob zpracování a určitá atraktivita popisované reality směřuje k formulační interpretaci esejistického charakteru.

Metody práce použité při psaní diplomové práce:

1. získávání informací, poznatků a zkušeností
2. uspořádání získaného materiálu
3. závěrečná syntéza poznatků pro potřeby diplomové práce

Výsledky:

Charakteristiku kanoepola zařazujeme mezi výsledky proto, že zmíněné sportovní odvětví nenacházíme komplexně zpracované v domácích materiálech a literatuře. Charakteristiku kanoepola proto považujeme již za vlastní přínos k diplomové práci.

Klíčová slova:

kanoepolo, vývoj, výstroj, vodní prostředí, pravidla

Svoluji k zapůjčení své diplomové práce ke studijním účelům. Prosím, aby byla vedena přesná evidence vypůjčovatelů, kteří musí pramen převzaté literatury řádně citovat.

Jméno: _____ Číslo OP: _____ Datum vypůjčení: _____

Prohlášení

Prohlašuji s plným vědomím odpovědnosti, že diplomovou práci na téma

“Kanoepolo”

jsem vypracoval samostatně.

Použité materiály uvádím v seznamu na konci práce.

V Praze 11. dubna 2006

podpis autora _____
Peter Murcko

Poděkování

Chtěl bych vyjádřit své poděkování panu *PhDr. Milanovi Bílému*, vedoucímu oddělení vodních sportů na katedře sportů v přírodě za odborné vedení a podporu při tvorbě mé diplomové práce.

Dále bych rád poděkoval *Ing. Petru Ježdíkovi* a *JUDr. Tomáši Doležalovi* ze sportovního klubu Kanoepolo Praha za mnoho podnětných informací týkajících se problematiky kanoepola.

Motto:

*„ Neviem, prečo som po prvý raz
chytil do rúk pádlo. Viem iba, že
odvtedy ho držím, usilujem sa mať ho
v rukách čo najčastejšie, lebo chvíľa
spojitosti pádla a prírody mi prináša
ten najdokonalejší pokoj, jedinečnú
pohodu, ktorú inde a inak nenájdem.“*

autor

OBSAH

1. ÚVOD	10
2. CÍL A ÚKOLY	11
2.1 Cíl diplomové práce.....	11
2.2 Úkoly diplomové práce.....	11
3. METODIKA ZPRACOVÁNÍ	12
3.1 Popis deskriptivního výzkumu.....	12
3.2 Metody práce a hypotéza.....	12
4. VÝSLEDKY DIPLOMOVÉ PRÁCE	14
4.1 CHARAKTERISTIKA SPORTU.....	14
4.1.1 Kanoepolo „to je hra“.....	16
4.2 PŘEHLED DOSTUPNÉ LITERATURY.....	18
4.3 HISTORICKÝ VÝVOJ KANOEPOLA.....	20
4.3.1 Vývoj kanoepola ve světě.....	20
4.3.2 Vývoj kanoepola v Českých zemích.....	25
4.3.3 Historie klubu Kanoepolo Praha.....	26
4.4 VYBAVENÍ URČENÉ PRO KANOEPOLO.....	29
4.4.1 Obecná charakteristika lodí pro kanoepolo, jejich mechanické a funkční vlastnosti.....	29
4.4.2 Pádla.....	30
4.4.3 Doplnky výbavy.....	30
4.4.4 Rozlišení družstev.....	32
4.5 VODNÍ PROSTŘEDÍ PRO KANOEPOLO.....	33
4.5.1 Hrací plocha.....	33
4.5.2 Branky.....	33
4.6 ZÁKLADNÍ PRAVIDLA	35
4.6.1 Hráči a další zúčastněné osoby.....	35

4.6.2	Hrací doba a výsledek utkání.....	36
4.6.3	Ovládaní míče.....	36
4.6.4	Chování k soupeři a tresty.....	37
4.6.5	Standardní situace.....	37
5.	DISKUSE.....	40
6.	ZÁVĚR.....	41
7.	SEZNAM LITERATURY.....	43
8.	PŘÍLOHY.....	45

1. ÚVOD

Sport je v současnosti výrazným jevem, jehož vlivy stále více pronikají do života jedince, nejrozličnějších sociálních skupin i celé společnosti. Již dávno není záležitostí pouze uzavřeného okruhu lidí, ale naopak – stále více zasahuje mezi vrstvy obyvatelstva a stává se součástí jejich běžného každodenního života. Jádrem sportu tvoří specifická závodní činnost, kterou sportovec vykonává na určité úrovni, odpovídající jeho individuálním možnostem (Kvapil, 2005).

Vodní toky, peřeje, vodopády, horské potoky, mořská pobřeží a dokonce i mořská hladina v blízkosti arktických ledovců lákají atraktivitou i vysokým stupněm svého rekreačního potenciálu mnoho vyznavačů kanoistiky. Setkáváme se s turistikou na vodních plochách jezer a mořského pobřeží, s ježděním na příbojových vlnách, s využíváním vodních válců na horských řekách, nebo v umělých kanoistických kanálech k akrobatickým prvkům, se sjížděním kataraktů, se skoky z vodopádů, v bazénech se hraje s míčem na kajacích na dvě branky „*kanupolo*“ (Bílý, 2001).

Problematika kanoepola nebyla dosud v České republice dostatečně zpracována. Z tohoto důvodu začíná být stále aktuálnější potřeba vytvoření uceleného přehledu informací zabývajících se touto problematikou.

2. CÍL A ÚKOLY

2.1 Cíl diplomové práce

Nástin vývoje kanoepola jako nové sportovní disciplíny v kanoistice.

2.2 Úkoly diplomové práce

1. Charakteristika disciplíny jako sportovní hry
2. Přehled dostupné literatury
3. Historický vývoj kanoepola ve světě a v českých zemích
4. Výstroj pro kanoepolo
5. Vodní prostředí pro kanoepolo
6. Základní pravidla

3. METODIKA ZPRACOVÁNÍ

3.1 Popis deskriptivního výzkumu

Výzkum obecně je systematickým prostředkem odpovědí na otázky, které nastoluje teorie a praxe. Pokouší se co nejtěsněji popsat, vysvětlit a extrapolovat základní fakta v sledovaném problému či oboru. Výzkumné metody lze obecně rozdělit na metody empirického získávání, shromažďování, fixace, klasifikace, analýzy a zobecňování dat a na metody teoretického poznávání a zpracování informací, utváření teorií, formalizovaných modelů a abstrakcí (Rychecký, 1995).

Charakter práce při zpracování mnou formulovaného cíle dovoluje využít empirických metod výzkumu. Téma diplomové práce, způsob zpracování a určitá atraktivita popisované reality směřuje k formulační interpretaci esejistického charakteru.

3.2 Metody práce a hypotéza

Metody práce použité při psaní diplomové práce:

1. získávání informací, poznatků a zkušeností
2. uspořádání získaného materiálu
3. závěrečná syntéza poznatků pro potřeby diplomové práce

add1) sběr informací bude probíhat těmito způsoby:

- a. studium odborné literatury, rešerše cizojazyčné literatury
- b. expertní konzultace se špičkovými jezdci
- c. spolupráce s internetem
- d. vlastní vědomosti a zkušenosti

add2) uspořádání sebraných informací dle uvedených úkolů do tvaru vhodného publikování. Byly použity metody zevšeobecnění, analýzy a dedukce. Velký význam vlastních zkušeností, týkajících se sledované problematiky. Informace budou seřazeny logicky dle osnovy, kopírující formulované úkoly.

Add3) následuje vlastní redakční úprava práce na úpravě textu. Budou sledovány osnovy ostatních publikací z oboru. Bude zvolen odpovídající způsob prezentace textu a grafických ilustrací tak, aby výsledek působil přehledným a logickým dojmem.

Charakter práce nedovoluje stanovit hypotézu.

4. VÝSLEDKY DIPLOMOVÉ PRÁCE

Charakteristiku kanoepola zařazujeme do kapitoly Výsledky proto, že zmíněné sportovní odvětví nenacházíme komplexně zpracováno v domácích pramenech a literatuře.

4.1. CHARAKTERISTIKA SPORTU

Při charakteristice kanoepola můžeme částečně vycházet z charakteristiky výkonu ve vodním slalomu s aplikací na uvedenou disciplínu.

Jízdu na kajaku můžeme charakterizovat jako dynamickou svalovou činnost, skládající se z cyklických a acyklických úseků nestejně doby trvání. Činnost kajakáře je především složená z pohybů, které mají loď pohánět vpřed a z pohybů, které loď řídí. Čím vyšší je procento hnacích záběrů oproti řídícím, tím je účinnost pádlování vyšší (Bílý, 2001).

Při pádlování a řízení lodě jsou svaly horní částí těla, stejně jako svaly horních končetin, užívány dynamickým během cyklických a acyklických střídavých pohybů, dolní končetiny udržují rovnováhu lodě. Všechny pohyby, nutné k zvládnutí jízdy ve vodním terénu vytváří značně složitý nervosvalový komplex. Pohybové úkoly sportovci řeší pomocí řady dynamických stereotypů a vysoké plasticitě (Rohan, 1991).

Vrcholný sportovní výkon kanoisty je podmíněn z 30% z technicko – taktické připravenosti jezdce, z 30% z psychické odolnosti (schopnost regulovat aktuální psychické stavy) a z 40% fyzické připravenosti jezdce (Bílý, 1999). Všeobecný výkon na vodě je závislý především na technicko – koordinační připravenosti, psychické odolnosti a kardiorespirační zdatnosti kanoistů (Sadilová, 1992).

Kanoepolo lze charakterizovat v podstatě jako pohybový výkon acyklický, se silným zastoupením pohybů cyklických. Jednotlivé pohybové činnosti se provádějí v závislosti na herní situaci, podmíněné zejména činností soupeře a okamžitou herní situaci právě činného hráče.

Vysoké požadavky se přitom kladou na rychlostní schopnosti, na techniku pádlování, obratnost, přesnost pohybů a rychlost rozhodování. V samotné hře se nejvíce uplatňují opakované sprinty maximální rychlostí v útočných i obranných činnostech. Výkon je charakterizován neustálými rozjezdy a změnami směru jízdy lodě často jen s krátkými časovými odstupy. Pro plynulost hry je důležité kajak znovu rozjet nebo udržet v pohybu po přihrávkách, střelbě na bránu, u brankáře při chytání míče.

Pozornost v kanoepolu se soustřeďuje především na technickou a taktickou přípravu, z fyziologického pohledu se jedná o fyzickou aktivitu, kde závodníci musí vynikat silou, rychlostí, vytrvalostí i obratností.

Jízda na kajaku zatěžuje převážně svaly horní poloviny těla – speciálně svaly paží a hrudníku, které mají větší počet bílých vláken (akčních) a jsou citlivá na anaerobní trénink (Endicott, 1980).

I podstata kanoepola spočívá v neustálých explozích výbušné síly, v rozjezdech a zastavování, v opětovém zrychlení lodi, což je charakteristické pro anaerobní výkon.

Výkon trvá 2x 10 minut s 3 minutovou přestávkou a lze jej charakterizovat vysokým rozvojem kardiorespiračního systému, vysokou schopností přenosu a využití kyslíku i tvorbu energie prostřednictvím anaerobního metabolismu.

4.1.1 Kanoepolo „to je hra“

Sportovní hry jsou vyhraněnou skupinou sportovních odvětví. Společnými znaky všech sportů jsou organizační institucionalizace soutěží a kodifikace pravidel. Čím se tedy sportovní hry od ostatních sportů liší? Prvním podstatným rozdílem je, že se spolu mohou a současně musí utkávat vždy pouze dva soupeři (jednotlivci, dvojice, nebo vícečlenná mužstva). Jednotkou jakékoli soutěže ve sportovních hrách je tedy utkání dvou soupeřů, kteří soupeří o společný předmět (Táborský, 2005).

Sportovní hra je tedy soutěživá činnost dvou soupeřů v jednotném prostoru a čase, kteří podle institucionálně schválených pravidel usilují o prokázání vlastní převahy lepším ovládním společného předmětu (Táborský, 2005).

Podle rozdělení (Táborský, 2005) sportovní hry, jejichž počet překračuje daleko hranici sta, se mohou dělit podle různých hledisek:

- Jedním z kritérií třídění může být to, zda jsou hrací plochy obou soupeřů společné, nebo oddělené. Rozlišují se tak na sportovní hry **invazní** (např. lední hokej, lakros) a **neinvazní** (např. tenis, badminton).
- Jiným kritériem se může stát počet hráčů u každého ze soupeřů: sportovní hry **individuální** (singly ve stolním tenise), **párové** (čtyřhra v tenise), **týmové** (pozemní hokej, baseball).
- Dalším hlediskem je hlavní **způsob pohybu** hráčů: přirozený pohyb bez pomocných prostředků (převážná většina sportovních her), pohyb ve vodě (podvodní hokej), využití sportovní výzbroje (lední hokej), využití živých (kůň) nebo neživých (kolo, kajak) dopravních prostředků.

Spojení několika hledisek: **herní úkoly** při ovládní společného předmětu, způsob **získávání bodů** a způsob jak je vymezeno **trvání utkání**. Podle toho pak rozlišujeme sportovní hry brankového, síťového a pálkovacího typu (Táborský, 2005).

Kanoepolo je týmová, branková sportovní hra, invazního typu.

Ve sportovních hrách **brankového typu** plní strana, která je v držení společenského předmětu, jednoznačně úkoly útočné. Pouze v útoku (až na některé výjimky) lze získávat body. Ty se dosahují dopravením předmětu hry do určeného cílového prostoru (branka, koš, území za brankovou čarou). Hrací plocha je pro obě strany společná a soupeři bojují o předmět hry součastně. Trvání utkání je limitováno převážně časem, výjimečně ziskem určeného počtu bodů. Do toho typu patří většina sportovních her (Táborský, 2005).

4.2 PŘEHLED DOSTUPNÉ LITERATURY

Sportovní hry II

František Táborský, Grada, 2005.

První publikace v České republice, která pojednává o sportovních hrách jako celku a zmiňuje se zde na několika stranách i právě o hře Kanoepolo. Publikace se zaměřuje pouze na výklad základních pravidel, nástin historie a zařazení do organizace, pod kterou patří kanoepolo. Informace jsou obohaceny pro začátečníka a širokou veřejnost.

80. léta kanoistiky v Českých zemích

Jan Boháč, Miroslav Hipš, Jiří Škranc, Jan Šulc, Jan Šup, 1993

Publikace, která je zaměřena pouze na historii, ale skutečně podrobně informuje o vzniku a vývoji sportovní hry kanoepolo nejen v českých zemích, ale také ve světě. Kniha je psána velmi srozumitelnou a přehlednou formou a pro názornost je doplněna výsledky i několika fotografiemi.

Canoe Polo- Basic Skills and Tactics

Ian Beasley, Duncan Cochrane, 2002

Zahraniční publikace – tréninkový manuál, je zaměřená na techniku a taktiku hry. Byla napsána jezdcí a trenéry z Austrálie. Publikace je doplněna mnoha obrázky, grafy a diagramy pro lepší pochopení problematiky. Jsou zde k vidění herní kombinace a herní systémy hry kanoepolo. Vysvětluje formu nácviku jednotlivých činností. Kniha je určena trenérům a pokročilým hráčům.

Canoe Polo (film)

Merlevede Maarten, 1989

Videopořad, který patří mezi první na světě a úkolem bylo informovat právě o novém sportu. Byl natočen propagátorem a nadšencem kajakářského póla. Autor se zaměřil na utkání a mezinárodní pravidla s jednoduchým vysvětlením pro nadšence a fanoušky.

„Co je to kanoepolo“ (film)

Petr Ježdík, 2004

Videopořad, který vzniknul jako propagační materiál pro rozšíření členské a klubové základny kanoepola v české republice. Charakteristickým znakem pořadu je , že nepoukazuje na kanoepolo jenom jako na výkonnostní a soutěžní sport, ale také na to, že je to příjemná hra, která se dá provozovat rekreační formou nebo dokonce se může stát životním stylem.

Kanoistika v ČR 1994-2003 (diplomová práce)

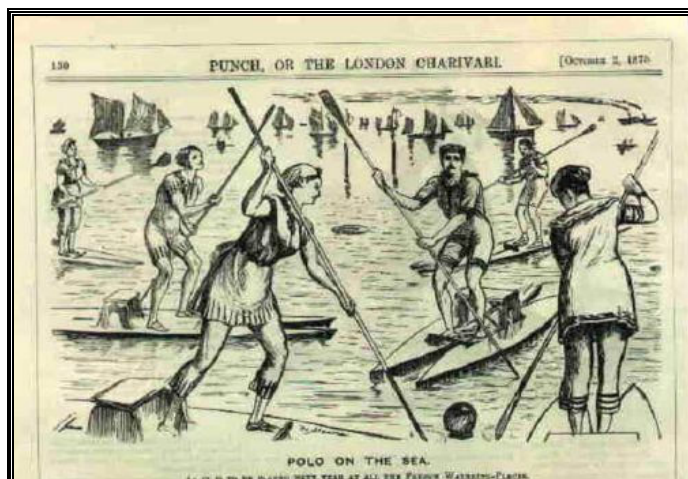
Pavel Hottmar, 2003

Práce navazuje na publikaci „80. let organizované kanoistiky v českých zemích“, vydanou roce 1993 Českým svazem kanoistiky. Autor doplnil nové skutečnosti, které se v daném období odehrály a přiblížil několik nových údajů z pravidel kanoepola.

4.3 HISTORICKÝ VÝVOJ KANOEPOLA

4.3.1 Vývoj kanoepola ve světě

Kdy a jak tento zajímavý sport vznikl, o tom existuje několik verzí. Jedna hovoří o anglických námořnících, kteří hrají pro zábavu hru s míčem na vodě, kde hráči používali jako plavidel plechových barelů. A to již kolem roku 1885. Jistě odvážnější je verze ze staré Číny, ve které hráči jezdili na lehkých loďkách z bambusu a jako míč sloužilo opuštěné sršní hnízdo (Šup, 1993).

Fotograf: London charival

(obr.č.1)

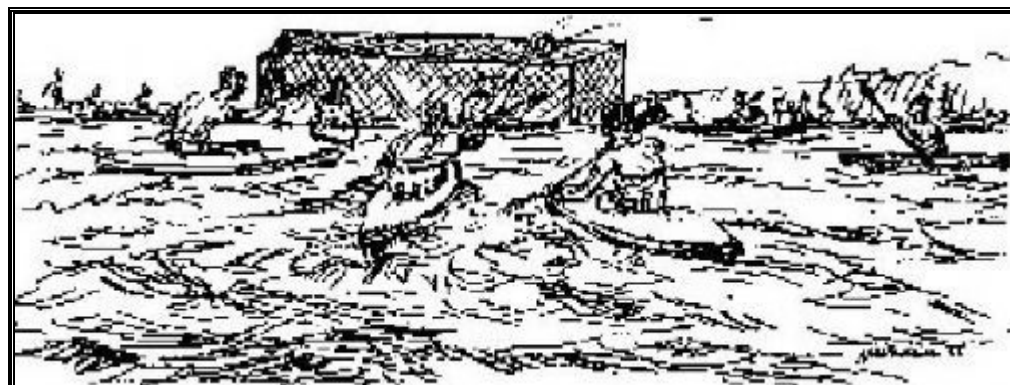
Už v roce 1875 Londýnský tisk „Punch magazine“ publikoval článek s názvem „Pólo na moři.“ Jednalo se o hru vyšší vrstvy společnosti, která si právě pólem krátila volný čas. Za povšimnutí stojí, že už používali dvoulistová pádla (obr.č.1) a místo sezení, právě na zdvojených dřevěných plavidlech stály. Pólo hráli muži i ženy a používali speciální úbor, protože často docházelo ke kontaktům a jezdci po střetu končili ve vodě.

Fotograf: J. W. Lester

(obr.2)

Netrvalo ani jedno desetiletí a hra prošla několika změnami. Už v roce 1884 pólisté používali na hru dřevěné kajaky v kterých seděli a poháněli je pádly (obr.č.2). Obrázek nám přibližuje, že se jednalo o hru plnou střetů a kontaktů a už v tomto období začínali používat helmu. Na hru se používali polozavřené kajaky s nízkou stabilitou proto často docházelo k převrnutí a taky díky tomu byl divácky oblíbený. V tomto období se nejednalo o organizovaný sport, jednalo se spíše o zálibu nadšenců (Beasley, 2004).

Kanupolo – Germany circa 1935.

(obr.3)

První ověřené záznamy o míčové hře na vodě s použitím kajaků pochází už z roku 1924 z Německa (obr.č.3). V roce 1926 – 1935 Německá federace kanoistiky plánovala zařadit „Kanupolo“ a podobně atraktivní sporty za své nové členy a taky se rozhodla, že bude na tyto sporty přispívat finanční částkou. První pravidla byla vydána v roce 1926. Právě v tomto období se datuje první utkání mezi dvěma Německými soupeři. Utkání se odehrávala v přírodním prostředí na jezerních plochách a řekách s mírným průtokem vody. Hřiště bylo velké 90x60 metrů a družstvo mělo jedenáct hráčů. Ve své ranné formě tedy se kanoepolo hrálo na hřišti, které velikostí odpovídalo fotbalovému a na fotbalové branky. Skládací kajaky byly používány do roku 1930, ale později byly nahrazeny mohutnějšími dřevěnými loděmi (obr.č.4). Hrací prostor mohl být dlouhý 99 – 120 metrů a široký 50 – 90 metrů. Brány na vodě byly 4 metry široké a 1,5 metrů vysoké (Bridgstock, 2003).

Důležitý mezník historie lze přikládat vývoji ve Velké Británii. Hru v zemi rozšířil Oliver J. Cock po roce 1940, ale její opravdový rozvoj začal až po skončení druhé světové války. Právě tento muž je autorem první knihy ve které se zmiňuje o hře s kajaky a míčem na vodě s názvem „You and your canoe“. Kniha byla vydána v roce 1950. V roce 1970 se na národním sezení rozhodlo zařadit zatím neznámou hru kanoepolo na exhibici „Crystal Palace Boat“ a dostat tento sport do podvědomí lidí. Následně se stal tento sport v zemi velmi oblíbeným a rozšířila se také základna hráčů (Bridgstock, 2003).

(obr. 4)

Kanoepolo se začalo šířit do ostatních zemí. Během svého vývoje v jednotlivých státech (především v Evropě a v Austrálii) však docházelo v pravidlech kanoepola k řadě změn. Na začátku osmdesátých let tak byla na světě celá řada různých verzí kanoepola.

Mezinárodní kanoistická federace (ICF) se rozhodla svolat shromáždění, které by zkombinovalo rozdílná pravidla do jednotných pravidel pro všechny země na celém světě. Na podzim v roce 1970 došlo k dohodě a v Anglii, Německu, Francii, Finsku, Švédsku, Austrálii, Nizozemsku a Španělsku už hráli podle jednotných pravidel. A právě tyto pravidla byla poprvé použita na Světovém poháru v Duisburgu v roce 1987, kde se kanoepolo hrálo jako ukázkový sport. Tato pravidla s drobnými obměnami platí i v současné době.

Příchod laminátů do stavby lodí v šedesátých letech tuto hru oživil a v současné době prožívá pólo na kajacích na celém světě velkou vlnu zájmu (Šup, 1993).

Jsem přesvědčen, že vývoj dále zcela jednoznačně ovlivnilo používání dalších moderních materiálů (obr.5).

Jako sport spadá kanoepolo od roku 1991 pod Mezinárodní kanoistickou federaci INTERNATIONAL CANOE FEDERATION (ICF). Na rozdíl od západoevropských zemí, kde má kanoepolo velice slušné zázemí a členskou základnu, máme u nás v České republice pouze jeden aktivní klub Kanoepolo Praha.

(obr.5)

Mistrovství světa v kanoepolu:

- 1994, *Velká Británie* - Sheffield (Států -18)
(Vítěz: muži – Austrálie, ženy – Austrálie)

- 1996, *Austrálie* - Adelaide (Států -15)
(Vítěz: muži – Austrálie, ženy – Velká Británie)

- 1998, *Portugalsko* - Aveiro (Států -20)
(Vítěz: muži – Austrálie, ženy – Austrálie)

- 2000, *Brazílie* - Sao Paulo (Států -17)
(Vítěz: muži – Velká Británie, ženy – Německo)

- 2002, *Německo* - Essen (Států -27)
(Vítěz: muži – Velká Británie, ženy – Německo)
(Česká Republika, muži – 24.místo)

- 2004, *Japonsko* - Miyoshi (Států -18)
(Vítěz: muži – Nizozemsko, ženy – Velká Británie)

- 2006, *Nizozemí* - Amsterdam
(Česká Republika, ženy – start)

Mistrovství světa v kanoepolu jsou pořádána v sudých letech a konají se od roku 1994, pořadatelem je International Canoe Federation (ICF).

Mistrovství evropy se konají každý lichý rok a pořadatelem je European Canoe Association (ECA).

4.3.2 Vývoj kanoepola v Českých zemích

Historie tohoto sportu v Čechách je mnohem mladší. Na jaře 1989 přijel náhodně do Prahy nadšený propagátor kajakářského póla, hráč, funkcionář a mezinárodní rozhodčí z Belgie Maarten Merlevede. Jeho zásluhou přišla v červnu 1989 nahraná videokazeta se záznamy utkání a také mezinárodní pravidla. On má také zásluhy na pozvání hrstky nadšenců z oddílu Spartak Praha 4 KVS na mezinárodní turnaj do belgického Ieperu.

Po návratu začali naši první kanoepólisté shánět vlastní vybavení, stavět lodě a zhotovovat speciální pádla. Rostl také počet hráčů, v loděnici KVS na Vltavě se začalo pravidelně trénovat.

První utkání kanoepolistů v Čechách bylo sehráno na jaře 1990 v rámci Týdne krkonošských řek v jilemnickém bazénu.

Družstvo KVS se střetlo s juniory belgického klubu Avasco z Ieperu. Zápas skončil nerozhodně 4:4. V tomto roce startovalo družstvo KVS se střídavými úspěchy na mezinárodních turnajích v Holandsku, Belgii a Maďarsku.

Na podzim začali hrát kanoepolo i první dívky, tréninky našeho jediného týmu kanoepolistů probíhali i přes zimu v krytém bazénu.

Počátkem roku 1991 absolvovali čtyři naši hráči v Německu školení a kurz, všichni získali mezinárodní licenci rozhodčích. Družstvo se pravidelně zúčastňovalo mezinárodních turnajů, na kterých začínal startovat i dívčí tým.

Za zmínku stojí i exhibiční utkání při kanoistických závodech v Račicích s družstvem německého Gunzburgu, jehož část vysílala i Československá televize (Šup, 2003).

Rok 1992 byl ve znamení velké hráčské aktivity, družstvo KVS se zúčastnilo osmi mezinárodních turnajů. Jeden z nich se konal v Praze přímo v centru u Národního divadla, pořadatelem byl KVS. Kanoepolo bylo stále u nás výlučně pražskou záležitostí.

V roce 1993 došlo k poklesu aktivity našich kanoepolistů, způsobené pravděpodobně neúspěchem při zajišťování sponzora na účast družstva na seriálu turnajů v Austrálii (Šup, 2003).

Český svaz kanoistů (ČSK) je členem ČSTV. Do jeho Sekce vodní turistiky je přidružena také Česká asociace kanoepola (ČAK). Patří pod ní jediný klub, který má dvě mužská a jedno ženské družstvo. Naše reprezentace se již zúčastnila ME (2001) i MS (2002) (Táborský, 2005).

4.3.3 Historie klubu Kanoepolo Praha

K znovuoobnovení kanoepola v České republice došlo na podzim roku 2000, kdy se v Praze dala dohromady skupinka nadšenců, která začala trénovat v Praze na Bošánu. Bohužel, jejich působení zde trvalo pouze do roku 2002, kdy Prahu zasáhla největší povodeň v historii a klub přišel o zázemí na tomto místě. Po této události se KP Praha přestěhoval na Džbán, kde má loděnici a působí tam dodnes.

První prověrkou nově vznikajícího týmu se stal turnaj v Zurichu, který se konal 23. a 24. června roku 2001. Vzhledem k nezkušenosti týmu se v mezinárodní konkurenci nedały očekávat velké výsledky, ale spíše se jednalo o získání cenných zkušeností. Přesto mladé mužstvo příjemně překvapilo, když na turnaji skončilo na celkovém 5. místě.

Další akcí, kterou kanoepolový tým čekala, byla prověrka z nejtěžších. Od 1. do 5. srpna roku 2001 čekalo na český tým Mistrovství Evropy v polském městě Bydgoszcz. Kanoepolisté nakonec skončili čtrnácti z patnácti účastníků.

Kvalitní výsledky v roce 2001 pomohli českému týmu získat kontakty s evropskými celky, a tak se v roce 2002 účastnil hned několika turnajů v zahraničí. Nejprve v dubnu v maďarském městě Tata, kde se umístil pátý, v červnu ve švýcarském Zurichu (9. místo), v červenci v německém Coburgu, kde obsadil 6. místo a na konci srpna ve švýcarském Pfynnu, kde skončil také na 6. místě.

Měření sil s evropskými celky pomohlo mužstvu k získání dalších zkušeností a tomu odpovídaly i zlepšené výsledky.

Vrcholem sezony však bylo 5. Mistrovství světa v německém Essenu, které se konalo v týdnu od 8. do 15. září 2002. Dvě porážky v základní skupině s favority turnaje Austrálií a s celkem Japonska znamenali jen boj o 17. až 27. místo. Poté, co dvakrát vyhráli a třikrát prohráli se umístili na konečném 24. místě, i když mužstvo mohlo pomýšlet i na vyšší příčky (Laník, 2003).

V roce 2003 se čeští kanoepolisté zúčastnili zahraničních turnajů ve Švýcarsku (Zutích, Phyn, Murgenthal) a Německu (Glauchau, Coburg, Mnichov). Rovněž se podařilo navázat na předchozí generací českých kanoepolistů organizací mezinárodního turnaje, který se v Čechách uskutečnil po jedenácti letech. Hrál se v Praze na Džbánu, turnaje se zúčastnil reprezentační tým Maďarska, další dva maďarské klubové týmy (Budapešť a Tatabanya), dva klubové týmy z Německa (Mnichov a Norimberg) a dva výběry českých hráčů. Soutěž byla i díky příznivému počasí hodnocena velmi vysoko. Vrcholem sezóny mělo být srpnové Mistrovství Evropy v Irsku, kterého se však Český tým nakonec z finančních důvodů a z důvodů zranění klíčových hráčů nezúčastnil (Hottmar, 2003).

Mistrovství světa v roce 2004 v Japonsku se uskutečnily bez reprezentantů České republiky. V roce 2005 v Únoru se zúčastnil KP na turnaji Lampertheimu. Na turnaji hrálo 14 týmů a KP po těsných prohrách obsadil 11. místo. Koncem května se pořádal už 3. ročník mezinárodního kanoepolo turnaje v Praze na Džbáně a v konkurenci 12 týmů nakonec KP obsadil 7 místo.

Na začátku září 2005 se družstvo mužů a žen zúčastnilo VI. Mistrovství Evropy v kanoepolu které se konalo ve španělském Madridu. V jednotlivých kategoriích se ho zúčastnilo 41 týmů z 15 zemí evropského kontinentu. Naši muži byli nalosováni do velmi těžké tříčlenné skupiny spolu s Nizozemci, Belgičany a Iry. Jak se v následujících dnech ukázalo, byly všechny tyto týmy nad naše síly. Muži postupně prohráli podle očekávání s Nizozemci 0:15 a rovněž nečekaně vysoko i s Belgií 1:11 a Irskem 1:9. Hned v úvodních dnech šampionátu se tak prokázala ztráta kontaktu s ostatními evropskými družstvy

(zásluhou vysokých nákladů se Češi nemohli účastnit ME 2003 v Irsku ani MS 2004 v Japonsku) a také jak je malá členská základna tohoto sportu v ČR. Na tým mužů tedy zbyl pouze boj o 9-14 místo, ale ani v něm se mu příliš nedařilo. Nastoupil ve skupině s Maďary, kterým ve vyrovnaném zápase podlehl po osobních chybách 0:2 a poté i Dánům, se kterými v roce 2001 hrál na ME v Polsku vyrovnané zápasy, vysoko 0:10. V boji o 13. místo pak odevzdaný český tým podlehl Švédům 2:8, i když do poločasu vedl 2:1 (i Švédy naši muži ještě na MS 2002 v Německu přehráli). Na Mistrovství světa 2006 v Nizozemí se kvalifikovalo jen družstvo žen. V kategorii mužů nebude mít reprezentace České republiky zastoupení z důvodů nesplnění kvalifikačních limitů na Mistrovství světa.

4.4 VYBAVENÍ URČENÉ PRO KANOEPOLO

4.4.1 Obecná charakteristika lodí pro kanoepolo, jejich mechanické a funkční vlastnosti

Základními fyzikálními vlastnostmi lodí jsou podle forem a povrchu především pevnost, pružnost, odolnost proti otěru, hmotnost, odolnost proti UV-části spektra slunečního záření, odolnost proti změnám teploty vzduchu, vody atd. U každé loď hodnotíme tři základní hydrodynamické vlastnosti: rychlost, stabilitu a obratnost, které si často navzájem odporují (Bílý, 2001).

Lodě pro kanoepolo jsou charakteristické dle pravidel délkou maximálně 3100mm a minimálně 2100mm a pravidly stanovenou šířkou. Výtlačk lodí se pohybuje kolem 200 – 260 litrů, který je soustředěný v okolí těžiště loď (přídě a záď mají malý výtlačk). Váha loď je podle pravidel stanovena na minimálně 7 Kg. (viz. Příloha č.1)

Lodě jsou charakteristické hlavně dobrou ovladatelností, rychlostí, akcelerací a v neposlední řadě také vysokou odolností, která je dána speciálními modifikacemi materiálových verzí a složením materiálu při výrobě, které byly původně vyvinuty pro loď na vodní slalom. Nové speciální materiálové verze přinášejí do světa kanoepola nečekané možnosti v podobě velice odolných a zároveň nejlehčích lodí v tomto sportovním odvětví.

Lodě pro závodní kanoepolo se už dnes vyrábí výhradně kombinací uhlíkových a kevlarových vláken, popřípadě skelných vláken. Tyto loď jsou charakteristické svojí lehkou váhou a tvrdostí, ale nevýhodou je křehkost, tedy i omezená životnost a vyšší cena. (viz. Příloha č.2). Loď pro tréninkové účely, popřípadě rekreační hru se vyrábí z polyetylénu a výhodou je, že jsou téměř nezničitelné a cenově dostupné. Nevýhodou je vyšší hmotnost (viz. Příloha č.3). Kajak pro kanoepolo je jednomístný a je to velmi rychlá a

obratná loď, která splňuje jak dynamické tak bezpečnostní kritéria hry. Díky mírně zaostřeným hranám a plochému dnu umožňuje okamžité změny směru.

Kajak je vybaven pohodlným a pevně zabudovaným sezením s možností vlastního nastavení, nastavitelnou bederní opěrkou zad a opěrkou pro chodidla.

Vzhledem k individuálním požadavkům každého hráče se musí vybavení předem důkladně seřadit.

4.4.2 Pádla

Kajakářské pádlo je složeno ze žerdi a dvou listů. Listy pádla jsou proti sobě natočeny v rozmezí od 70 do cca 90 stupňů. Podle natočení listů se rozlišují pravá a levá pádla. Pro komfort pádlování je důležitá hmotnost na konci listů pádla. Proto je výhodné používat co nejlehčí listy, váha žerdi hraje menší roli (Bílý, 2001) .

Pro větší komfort pádlování a lepší kontrolu nad pádlem bývají v místě úchopu žerdě pádel upraveny tzv. ovalitou.

Ovalita (znamená, že průřez žerdi je ovalného tvaru) bývá zpravidla na straně řídicí ruky. Dle pravidel každý hráč má jedno kajakářské pádlo dlouhé maximálně 220 cm., listy nesmí být větší než 50x25cm a žádná část listu nesmí mít menší poloměr než 3cm. Pádla nesmí mít žádné ostré části ani jiné nebezpečné rysy. Kovové části, nebo kování na listu není povoleno. List z kompozitních materiálů může být na hraně listu opatřen kevlarovou páskou. (viz. Příloha č.4) Natočení listů pádel v kanoepolu je kolem 80 stupňů, dle uvážení hráče.

4.4.3 Doplnky výbavy

S ohledem na to, že kanoepolo je kontaktní sport a často tam také dochází k zvrhnutí a provádění eskymáckého obratu, je potřeba upozornit nejen na bezpečnost, ale také na prostředky, které hráče chrání.

Helmy

Helma pro kanoepolo je při hře nutností. Chrání před úrazem hlavy a obličeje. Úraz se může stát po zásahu pádlem, míčem a zřídka i lodí a ruky soupeře. Helma musí být vyrobena z pevného materiálu (používá se výhradně polyamid a kompozitové materiály) a může být buď se seřiditelným vnitřkem, nebo na míru. Podle pravidel musí být helma opatřena chráničem obličeje, který je bezpečně a pevně připevněný přezkou a popruhem pod bradou. Po zapnutí musí přilba dobře sedět a nesmí se posouvat (viz. Příloha č.5). Přilba každého hráče je označena číslem pro snadné rozlišení spoluhráče ve hře.

Plovací Vesty

Vesta má pomáhat při plavání, to je její hlavní funkce. V kanoepolu má vesta také funkci ochrannou. Při vysokém nasazení ve hře dochází ke kontaktu, při kterém by bez plovacích vest docházelo k mnoha zraněním. Od roku 1997 podléhají vesty povinnému schvalování a měly by odpovídat evropské normě EN 393 nebo 395. Vesta by měla mít nosnost minimálně 6 kg. Vlastnosti vesty se vztahují na to, aby dobře držela na těle, neomezovala v pohybu při pádlování, ani při hře. Popruhy vesty by měli být řádně dotaženy, aby při kontaktu nedocházelo k zvýšenému riziku zachycení. Vhodnější jsou barvy, které je na vodě lépe vidět i periferně.

Zvláštností u vest pro kanoepolo je, že jsou různě očíslované a mají oboustranně jiné barvy, tedy odpadá problém dresů u rozlišení mezi protihráči v utkání. Spoluhráči mají vždy stejnou barvu vesty.

Míč

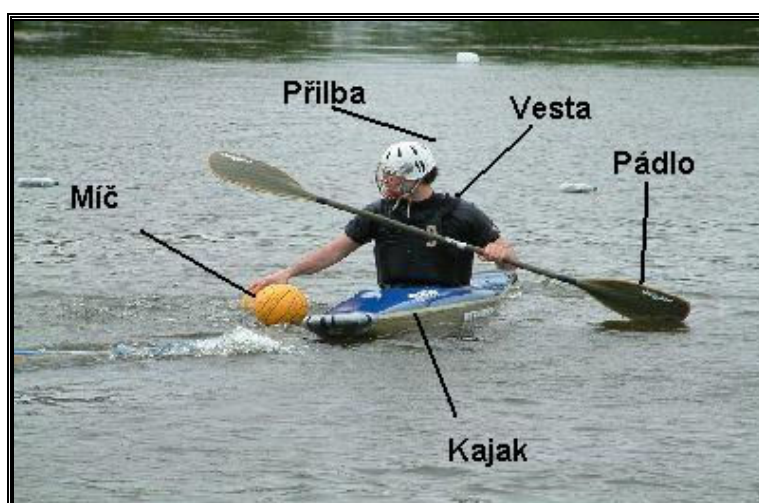
Používán je běžný míč pro vodní pólo, který je kulatý a vodotěsný a váží 400 až 450 gramů. Obvod míče má pro muže 68-71 centimetrů a pro ženy 65 – 67 centimetrů (Táborský, 2005).

Míč má speciální zdrsňlý povrch a po vhození do vody by neměl klouzat a vypadávat po sevření v ruce. Barva míče je zářivá, aby byl na vodě dobře vidět.

4.4.4 Rozlišení družstev

Hráči jednoho družstva musí mít stejnou barvu kajaků, krycích zástěr, dresů i helem. Pro barvu kajaku je nejdůležitější barva trupu lodi, kterou musí mít všichni hráči stejnou. Pokud od sebe nejsou družstva dostatečně barevně odlišena, rozhodne rozhodčí nebo technický komisař o změně barvy jednoho z nich - v tomto případě bude muset změnit barvu dresů družstvo, které je uvedeno jako první v hracím rozpisu. Hráči musí mít na dresu a na helmě čísla v rozpětí od 1 do 99. Čísla musí být rozhodčím jasně zřetelná z každého místa hrací plochy a musí zřetelně identifikovat každého hráče družstva. Na zádech hráče musí být číslo vysoké nejméně 20 centimetrů. Na přední straně těla musí být číslo vysoké nejméně 10 centimetrů. Na každé straně helmy musí být číslo o velikosti nejméně 7,5 cm. Kapitán každého družstva musí být odlišen od ostatních hráčů kapitánskou páskou na paži (Pravidla Kanoepola, 2005).

Hráč kánoepóla:

(obr.6)

4.5 VODNÍ PROSTŘEDÍ PRO KANOEPOLLO

Kanoepolo se hraje na klidné stojaté vodní ploše. Populární jsou v zimě bazény na vodní pólo a v létě, jsou to přehrady, nádrže a venkovní bazény.

4.5.1 Hrací plocha

Hrací plocha pro kanoepolo (obr.7) musí být pravouhlá; musí být 35 metrů dlouhá a 23 metrů široká. Bezprostřední okolí hrací plochy má být vodní plocha bez překážek, s minimální šířkou jednoho metru od všech pomeznic čar. Na hrací ploše musí být klidná voda; minimální hloubka vody na hrací ploše je 90 centimetrů. Minimální výška stropu musí být 5 metrů nad hrací plochou; přičemž nejméně 3 metry nad hrací plochou musí být bez jakýchkoli překážek.

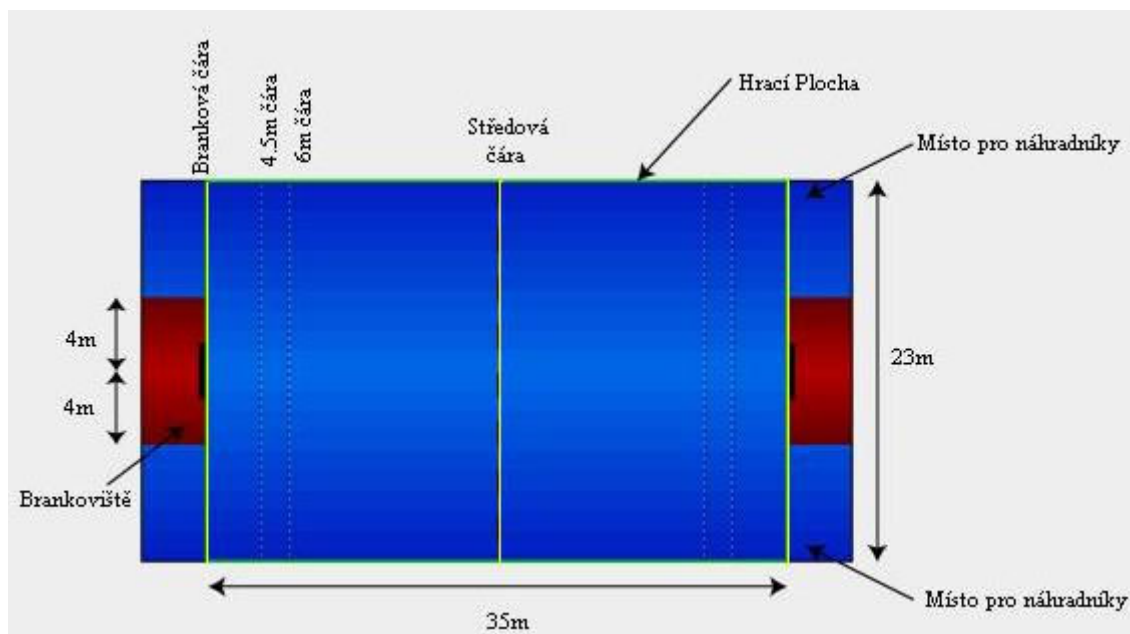
Na každé straně hrací plochy musí být vytvořeno místo určené pro činnost rozhodčích. Delší pomeznicí čáry jsou označovány jako postranní; kratší jako brankové čáry. Jak postraní tak brankové čáry jsou vyznačeny upraveným plovoucím lanem. Značky vyznačující brankové čáry, polovinu hřiště a šestimetrovou hranici a hranici 4,5 metru musí být umístěny na postranních čarách a být jasně viditelné pro rozhodčí i hráče.

4.5.2 Branky

Branky musí být umístěny na středu brankové čáry; nižší vnitřní hrana branky musí být dva metry nad hladinou vody (obr.8). Branky musí být zajištěny stabilně tak, aby neplavaly a nepohybovali. Konstrukce branky a síť nesmí být na překážku bránícím nebo jinak manévrujícím hráčům okolo brankoviště, nebo míči letícím z hrací plochy.

Branky jsou tvořeny z rámu, který je 1 metr vysoký a 1,5 metru dlouhý (měřeno je na vnitřních stranách) a je vertikálně pověšen. Maximální šířka materiálu použitého ke konstrukci rámu branky smí být 5 centimetrů. Branky musí mít síť, která umožňuje vhození míče do rámu branky a zároveň jasně

označuje, že byla vhozena branka. Rám branky musí být červeno-bíle proužkováný; šířka každého pruhu je 20 centimetrů.

(obr.7)

(obr.8)

4.6 ZÁKLADNÍ PRAVIDLA

Kanoepolo je sportovní hra *brankového* typu. Dvě pětičlenná družstva hráčů, kteří se pohybují na jednomístných kajacích. Pomocí pádel a hodů se snaží dopravit míč do branky soupeře (Táborský, 2005).

4.6.1 Hráči a další zúčastněné osoby

Ve hře je z každého družstva **pět** hráčů. I s náhradníky může mít družstvo osm členů. Střídání je možné kdykoliv a neomezeně, jakmile spoluhráč opustí se svou lodí hřiště v prostoru brankové čáry. Kterýkoliv z hráčů se může stát brankářem. Za brankáře je považován vždy ten hráč, který se nachází pod brankou a drží vzhůru své pádlo. Brankář nesmí být soupeřem nijak omezován

Utkání řídí dva **rozhodčí** (obr.6), kteří se pohybují podél postranních čar na opačných stranách hřiště. Jeden z rozhodčích je určen jako hlavní a má rozhodující slovo ve sporných situacích. Současně je zodpovědný za kontakt s **časoměřičem** a **zapisovatelem**. Při vrcholných soutěžích vypomáhají ještě dva brankoví rozhodčí, kteří mimo jiné sledují též správné střídání. Přestupky signalizují praporky. Vedle nich je nominován také **inspektor lodí**, který dohlíží na regulérnost veškeré výstroje hráčů. (Táborský, 2005).

(obr.6)

4.6.2 Hrací doba a výsledek utkání

Utkání trvá **2x 10 minut**. Mezi poločasy je tříminutová přestávka. Čas utkání není měřen pouze při „time outu“ rozhodčího. Gólu je dosaženo, přejde-li míč celým objemem do branky. Vítězí družstvo, které vsítilo soupeři větší počet gólů. Při nerozhodném výsledku se utkání prodlužuje o 2x 3 minuty. Jestliže ani poté nepadne rozhodnutí, přistupuje se ke střelbě penalt (hody ze vzdálenosti 6 metrů na nechráněnou branku) (Táborský, 2005).

4.6.3 Ovládaní míče

Míč může být poháněn pádly nebo chytán a házen rukou. Aby byla zaručena plynulost a spád hry, musí hráč, který kontroluje míč, během pěti sekund přemístit míč nejméně o jeden metr. Není povoleno držení míče déle než pět vteřin a držení nebo převážení míče na lodi (Táborský, 2005).

4.6.4 Chování k soupeři a tresty

Povolen je tělesný kontakt pouze vůči soupeři, který je v držení míče. Přitom lze dlaní strčit protihráče do boku nebo do ramene tak, aby se převrátil a byl nucen provést eskymácky obrat.

Nejzávažnější přestupky vůči pravidlům jsou: ohrožování soupeře pádlem, zásahy pádla do míče, který se nachází v dosahu soupeře, najíždění na loď soupeře, tělesný kontakt dále než tři metry od míče, jakýkoliv tělesný kontakt mimo povolené strčení dlaní do boku soupeře, bránění vlastní lodí nebo pádlem v pohybu soupeře, omezování soupeře, který provádí eskymácky obrat. Za nesportovní chování je dále považováno záměrné zdržování hry.

Posloupnost trestů (od nejmenšího po největší) je: nepřímý hod, volný hod, trestný hod (penalta), zelená karta (napomínání), žlutá karta (dvouminutové vyloučení hráče, družstvo je na tuto dobu oslabeno), červená karta (vyloučení do konce utkání, družstvo je od toho okamžiku oslabeno trvale) (Táborský, 2005).

4.6.5 Standardní situace

Při **zahájení poločasů** mají všichni hráči zádě svých lodí na vlastní brankové čáře. Rozhodčí dává signál píšťalkou a současně vhaduje do středu hřiště míč. Z každého družstva se pak jeden určený hráč snaží míč jako první získat (Táborský, 2005).

Výhoz provádí ze středu hřiště hráč družstva, které obdrželo gól.

Rohový kop provádí útočící družstvo, jestliže míč přešel po zásahu soupeře přes jeho brankovou čáru.

Vyhazování přísluší družstvu, jehož původně útočící soupeř dopravil míč za jeho brankovou čáru (mimo branku).

Vhazování následuje, jestliže míč opustil hrací plochu přes postranní čáru, a to z místa, u kterého k tomu došlo.

Hod rozhodčího

Jestliže potřebuje rozhodčí zastavit hru, aniž by došlo k nějakému přestupku (např. zranění, neřešitelná situace a pod.), oznamuje to signálem 9. Zahajuje potom hru "míčem rozhodčího".

Dva protihráči se srovnají v pravém úhlu ke straně hřiště u strany nejbližší místu přerušení 1 metr od sebe. Svá pádla položí na vodu, ale ne mezi kajaky. Rozhodčí vhodí míč na vodu mezi ně a hráči se pokusí získat míč rukou.

Nepřímý hod (nesmí se přímo vystřelit) je nařizován za méně závažné přestupky a je prováděn z místa provinění.

Za přestupky vůči pravidlům a chování se k soupeři následuje většinou **volný hod** (je možné též přímá střelba na branku). Provádí se rovněž z místa přestupku.

Trestný hod následuje po závažných přestupcích. Při trestném hodu je střelec vzdálen od branky soupeře šest metrů a branka není chráněná brankářem.

Zahrávání hodů:

Hráč hrající jakýkoli hod musí držet míč nad hlavou v natažené ruce než zahraje hod. Míč není ve hře dokud po zahrání neproletí alespoň jeden metr. Hráč musí zahrát hod do 5-ti sekund od zaujmutí míčové pozice a polohy k házení. Volný hod nebo střelení je zahajováno z pozice označené rozhodčím.

Zahrání penalty:

Hráč zahrávající penaltu musí stát bez pohybu na 6m čáře. Všichni ostatní hráči musí být ve druhé části hrací plochy. Hod může být proveden po znamení písknutím. Platí 5-ti sekundové pravidlo. Hra je znovu zahájena písknutím. Hráč zahrávající hod nesmí s míčem hrát znovu, dokud se míč nedotkne jiného hráče nebo jeho vybavení nebo rámu branky.

Vyloučení:

Na 2 minuty: žlutá karta

Do konce hry: červená karta

Jestliže je hráč vyloučen během hry, nemůže být nahrazen jiným hráčem.

Kategorie soutěží:

- Muži
- Ženy
- Junioři
- Juniorky

5. DISKUSE

Počátky sportovní hry kanoepolo lze opravdu hledat už někde na přelomu 20. století.

Za posledních dvacet let došlo k neuvěřitelnému posunu ve vývoji materiálového vybavení pro jízdu na kajaku a tím i k posunu úrovně provedení celé hry. Současně se vyvíjely i soutěže a utkání v kanoepolu: od menších doprovodných vodáckých akcí, které pořádali příznivci vodních sportů pro zábavu, až k dnešním oficiálním mistrovství světa a k mezinárodním turnajům..

Kanoepolo je v dnešní době výkonnostní sportovní hra, která má už národní a mezinárodní organizace, pevnou strukturu pravidel a ve světě se těší nejen zájmu diváků, ale také sponzorů. Domníváme se, že pokud kanoepolo chce zvýšit zájem veřejnosti, tak musí nabídnout atraktivní hru.

Vývoj materiálu určeného pro kanoepolo došel do fáze, kde už jsou jen omezené možnosti dalšího vývoje, protože pravidla striktně určují vlastnosti lodí, pádel a dalších doplňků výbavy. Mnoho hráčů má možnost výběru lodě a dalšího vybavení podle vlastního uvážení, protože zahraniční a tuzemský trh už dostatečně zareagoval na specifické materiální vybavení kanoepola.

V České republice je kanoepolo v začátcích, ale také na rozcestí a nabízí se otázka „jak dál“? . Základy pro fungování a provozování kanoepola jsou zatím jenom v Praze a to ve skromných podmínkách. Prezentuje se pouze malou skupinou vodáků a nadšenců tohoto sportu, kteří mají chuť hrát a být úspěšní. Bohužel chybí členská základna, kvalifikovaní trenéři a kvalitní zázemí. Tuto skutečnost by mohlo ovlivnit zamýšlené vybudování centra kanoepola v Praze na vodní nádrži Džbán.

6. ZÁVĚR

V diplomové práci jsme se věnovali nástinu vývoje kanoepola jako nové sportovní disciplíny v kanoistice. Na základě tohoto cíle jsme si stanovili dílčí úkoly, jejichž splněním jsme zamýšleli získat podrobnější informace o charakteristických znacích sportu, historickém vývoji, výstroji pro kanoepolo, vodním prostředí, základních pravidel a začlenit tyto údaje do přehledného kontextu.

Došli jsme k těmto závěrům:

- Charakterizovali jsme sportovní disciplínu kanoepolo jako sportovní hru, ve které se jednotlivé pohybové činnosti provádějí v závislosti na herní situaci a jsou podmíněné zejména činností soupeře. Pro kvalitu hry je žádoucí vysoká úroveň technicko-taktické herní dovednosti a zároveň vysoká úroveň techniky pádlování a jízdy na kajaku.

Je nutné podotknout, že osvojená úroveň technicko-taktické herní dovednosti a vysoce účelná jízda na kajaku jsou pouze jedním prvkem v pestré mozaice požadavků na hráče. Domníváme se proto, že je dále potřebné diagnostikovat komplexní hráčskou i lidskou osobnost jedince.

Z fyziologického pohledu se jedná o aktivitu zatěžující převážně svaly horní poloviny těla a vyžadující především vysokou schopnost přenosu kyslíku a tvorbu energie prostřednictvím anaerobního metabolismu.

- Zpracovali jsme přehled tuzemské i zahraniční literatury, videopořadů a dalších materiálů.
- Vypracovali jsme historický vývoj kanoepola jako nové sportovní disciplíny ve světě a v České republice, včetně vývoje výzbroje a výstroje, pravidel a zařazení do organizací národních a mezinárodních struktur.

- Dle dostupné literatury a regulí ICF 2006 jsme vytkli nejdůležitější základní ustanovení pravidel hry.

Z uvedeného vyplývá, že se podařilo splnit cíl a úkoly práce, které jsme si stanovili. Diplomová práce částečně nastínila problematiku kanoepola. Automaticky se nabízí potřeba zpracování videopořadu, nebo odborné publikace k metodice nácviku vycházející z technicko-taktických herních dovedností.

7. SEZNAM LITERATURY

Bibliografické citace

- 1) BÍLÝ, M., KRAČMAR, B., NOVOTNÝ, P. *Kanoistika*. Praha: Grada, 2001, 129 s., ISBN 80-247-9050-5
- 2) BÍLÝ, M., *Využití specifických testů jako indikátorů výkonu v tréninku vodních slalomářů*. Disertační práce Praha . UK FTVS (v tisku).
- 3) BOHÁČ, J., HYPŠ, M., ŠKRANC, J., ŠULC, J., ŠUP, J. *80. let kanoistiky v českých zemích*. Tiskové a grafické studio, Praha : ČSK, 1993, 89 s.
- 4) DOBRÝ, L., *Didaktika sportovních her*. Praha: SPN, 1988
- 5) DOVALIL, J. a Kol., *Výkon a trénink ve sportu*. Praha: Olympia, ISBN 80-7033-760-5
- 6) ENDICOTT, W. *To Win The World*. Baltimore : Mariland, 1980, 294 s.
- 7) HENDL, J., *Přehled statistických metod zpracování dat*. Portál, s.r.o., Praha 2004, ISBN 80-7178-820-1
- 8) HOTTMAR, P., *Kanoistika v ČR 1994-2003*. Praha. 2003. 173 s. Diplomová práce na Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy na katedře sportů v přírodě. Vedoucí diplomové práce PhDr. Milan Bílý.
- 9) KVAPIL, J., *Význam koordinačních cvičení v přípravě mladých fotbalistů*. FTVS UK, Praha 2005, dipl. Práce. 73 s. Diplomová práce na Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy na katedře sportů her. Vedoucí diplomové práce PhDr. Mário Buzek, CSc.
- 10) LIŠKA, V., *Diplomová Práce. Zpracování a obhajoba*. Academia Economia, Praha 2003, ISBN 80-86579-11-5
- 11) MELICHNA, J., *Fyziologie tělesné zátěže II. Speciální část - 2 díl*. Praha 1995 ISBN 80-7184-039-4
- 12) ROHAN, J., *Rozbor techniky pádlování a jízdy na C1*. FTVS UK, Praha 1991, dipl. práce 65 s.

- 13) RYCHTECKÝ, A., FIALOVÁ, L. *Didaktika školní TV*. Praha: Karolinum, 1995
- 14) SADILOVÁ, M. *Fyziologické aspekty tréninku žen ve vodním slalomu*. FTVS UK, Praha 1993, dipl. práce. 66 s.
- 15) SELIGER, V., *Energetický metabolismus u vybraných tělesných cvičení*. Praha: Karolinum, 1967
- 16) TÁBORSKÝ, F., *Sportovní hry II*. Praha: Grada, 2005. 172 s.
ISBN 80-247-1330-6
- 17) Kol. autorů., *Český svaz Kanoistů, 90. Let kanoistiky v Českých zemích*. Praha: Olympia, 2003. 350 s.

Časopisy

- 1) Kanoé Raft Kajak, Ročník XII - číslo 2/2006, MITA Press, s.r.o., Praha, MK ČR E 6898, ISSN 1214-1259
- 2) Kanoé Raft Kajak, Ročník XII - číslo 1/2006, MITA Press, s.r.o., Praha, MK ČR E 6898, ISSN 1214-1259
- 3) Kanoé Raft Kajak, Ročník XII - číslo 7/2005, MITA Press, s.r.o., Praha, MK ČR E 6898, ISSN 1214-1259

Internet

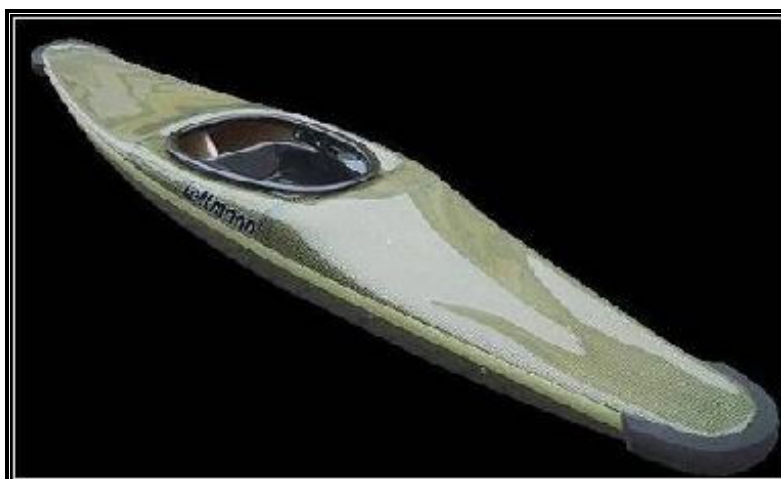
- 1) BEASLEY, I., *History of Canoe Polo*. [OnLine]. © 2004 Australian Canoeing. [cit. 2005-03-15]. Dostupné z:
<http://www.canoe.org.au/default.asp>
- 2) BOLDIŠ, Petr. Bibliografické citace dokumentu podle CSN ISO 690 a CSN ISO 690-2: Část 2 – Modely a příklady citací u jednotlivých typu dokumentu. Verze 3.0 (2004). c 1999–2004, poslední aktualizace 11. 11. 2004. URL: <<http://www.boldis.cz/citace/citace2.ps>>.
<<http://www.boldis.cz/citace/citace2.pdf>>.

- 3) BRIGDSTOCK, E., *History CanoePolo*. [OnLine]. Last Modified: 7 May, 2003. [cit. 2005-03-15]. Dostupné z:
URL: < <http://www.swaledaleoutdoorclub.org.uk/articles/>>.
- 4) Ditiny the sites: *ICF Official Rules Canoepolo*. [OnLine]. © 2006 Canoepolo . [cit. 2006-03-19]. Dostupné z:
URL: < <http://www.canoepolo.com/forum/rules.php?> >.
- 5) *Částečný překlad nejdůležitějších pravidel kanoepola*. [OnLine]. ©Kanoepolo 2003 [cit. 2006-03-15]. Dostupné z:
URL: < <http://www.kanoepolo.cz/download/pravidla.pdf>>.
- 6) JEŽDÍK, P., „*Co je to kanoepolo*“. (film), [OnLine]. ©Kanoepolo 2006. [cit. 2005-03-16]. kanoepolo.avi., Dostupné z: URL:
< http://www.kanoepolo.cz/video/polo_2004.avi>.
- 7) LANÍK P., *O nás*. [OnLine]. ©Kanoepolo 2006. [cit. 2005-03-16].
Dostupné z: <http://www.kanoepolo.cz/index.php?view=onas>
- 8) LANÍK P., *ME v kanoepolu 2005 Madrid*. [OnLine]. ©Kanoepolo 2006. [cit. 2005-03-16]. Vydáno 11. 02. 2006. Dostupné z: <http://www.kanoepolo.cz/index.php>
- 9) <http://www.kanoepolo.cz>. Internetové stránky, ČAK, 2006-04-09
- 10) <http://www.kanoepolo.com>. Internetové stránky, ICF, 2006-04-09
- 11) <http://www.kanoepolo.cz>. Internetové stránky, ČSK, 2006-04-09

8. PŘÍLOHY

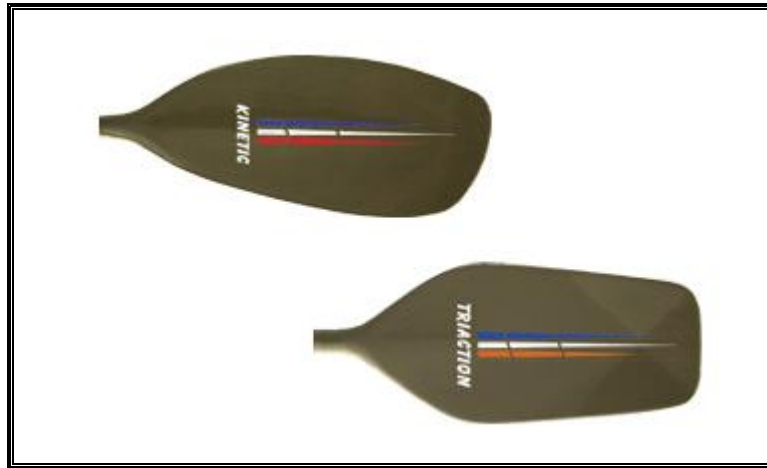
(obr.1)

(obr.2)

(obr.3)

(obr.4)

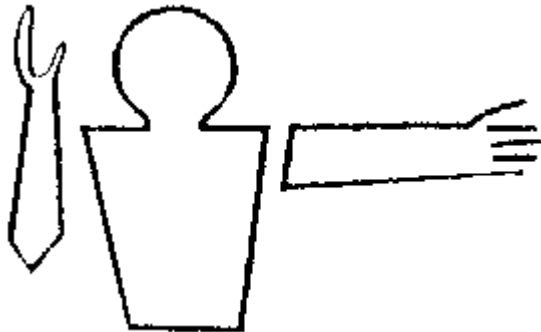
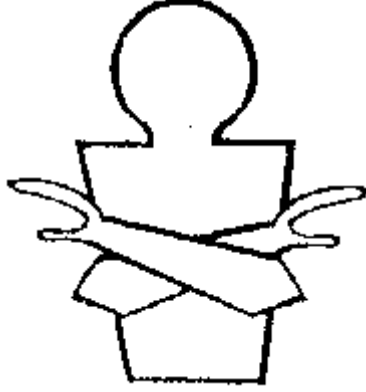
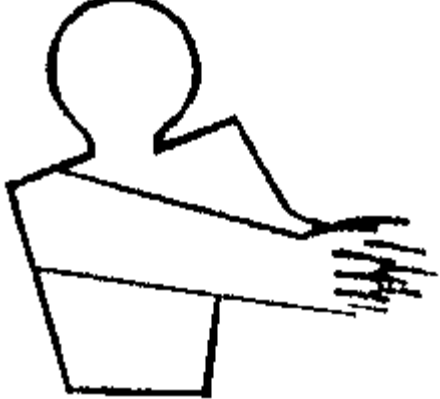
(obr.5)

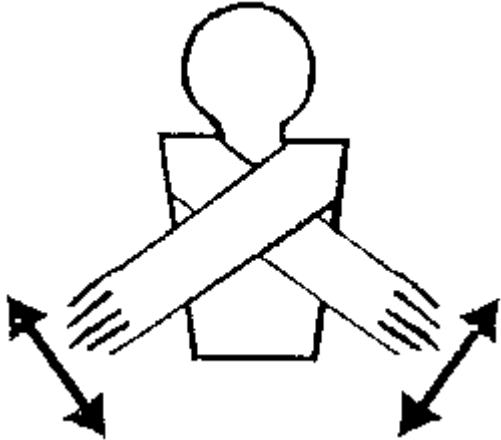
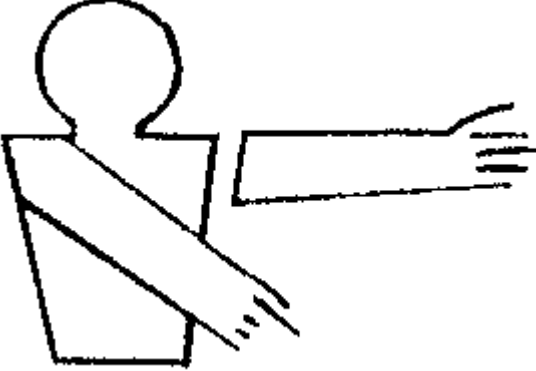
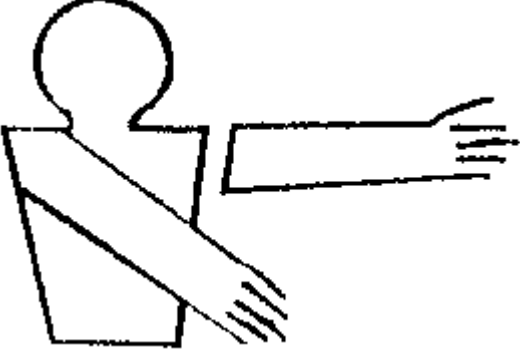

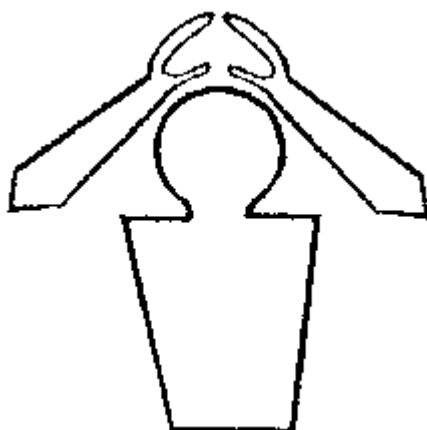
(obr.6)

Signály rozhodčích:

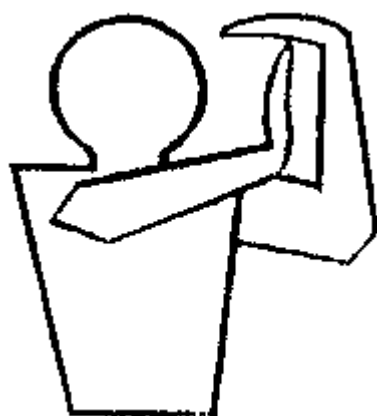
Rozhodčí nedovolenou situaci označuje písknutím a dáním příslušného signálu rukama.

	<p>1.Začátek přestupku Předloktí svise stranou od těla s otevřenou rukou vzhůru. Dlaň směrem k hlavě. Druhá paže vodorovně upažena na stranu</p>
	<p>2.Konec poločasu / konec hry Paže zkříženy před hrudí, dlaněmi dolů.</p>
	<p>3.Branka Paže s dlaněmi u sebe nataženy ukazují na střed hracího pole.</p>

	<p>4.Neplatná branka Opakované křížení svěřených paží před tělem s napnutými prsty.</p>
	<p>5.Hod od postraní čáry Napnutá paže ukazuje ukazováčkem dolů. Druhá paže ukazuje směr hry.</p>
	<p>6.Vhazování od základní čáry Napnutá paže ukazuje otevřenou dlaní na brankovou čáru. Druhá paže ukazuje směr hry.</p>

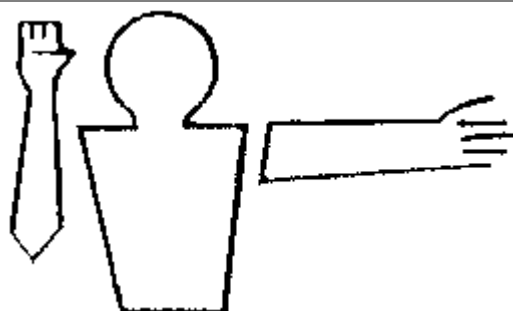
7. Rohový hod
Obě paže spojené špičkami prstů ukazují nad hlavou pravý úhel (tvoří stříšku).

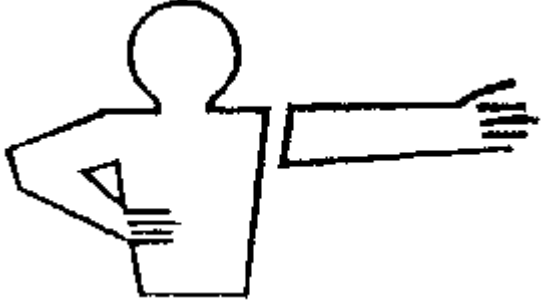
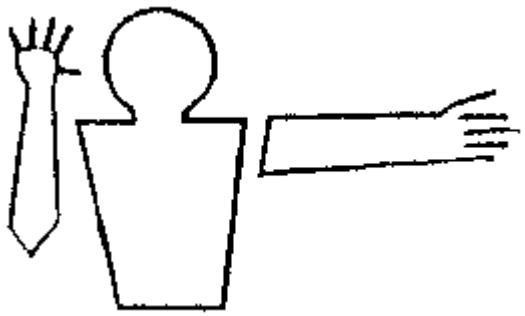
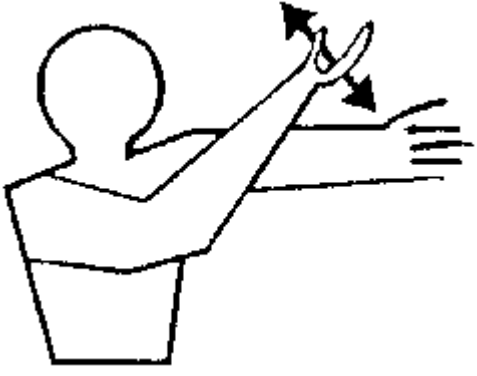
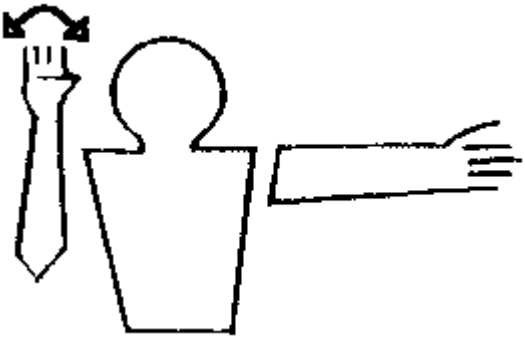
8. Time Out
Oběma dlaněma vedle hlavy tvořené písmeno "T"

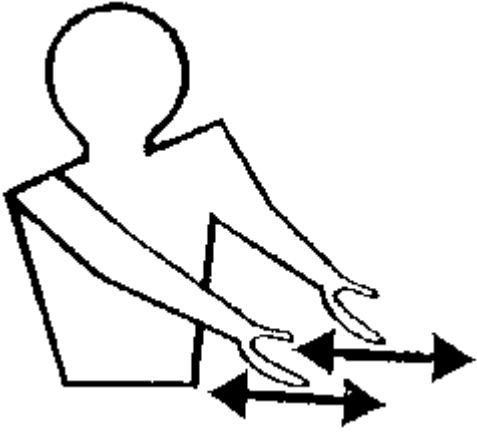
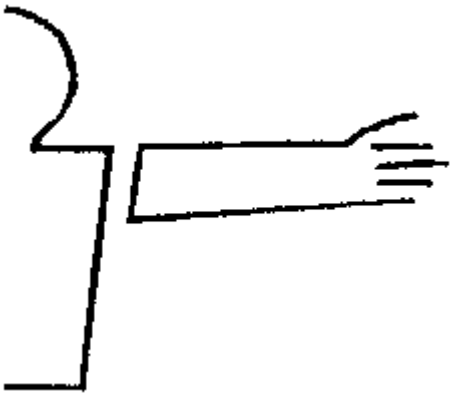
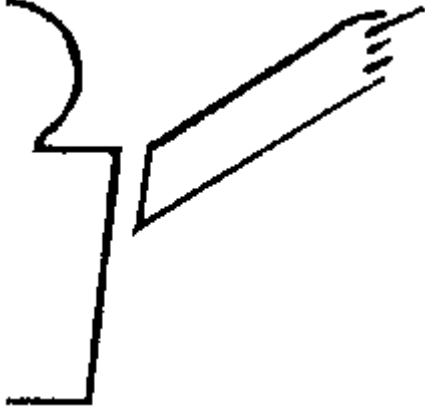

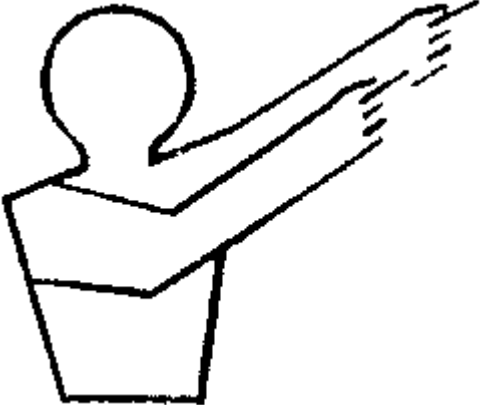
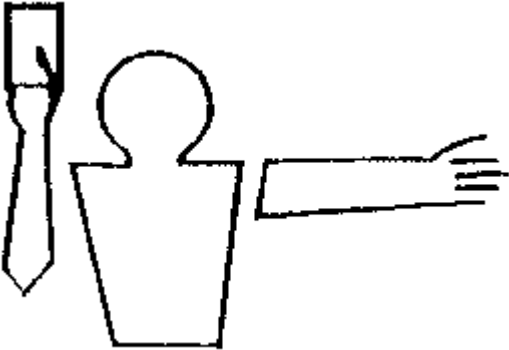
9. Míč rozhodčího
Obe paže předpaženy ve výši ramen. Dlaně sevřené v pěst s palci ukazujícími vzhůru

10. Bránění ve hře / Držení
Předloktí svise stranou od hlavy, dlaň dopředu sevřená v pěst. Druhá paže ukazuje směr hry

	<p>11.Nedovolené narážení Pěst opřená do boku. Druhá paže ukazuje směr hry.</p>
	<p>12. 5 vteřin / Držení míče Předloktí svise stranou od hlavy, dlaň vpřed, prsty natažené. Druhá paže ukazuje směr hry.</p>
	<p>13.Nedovolené užití pádla Jedna paže ukazuje směr hry, druhá ruka je otevřená a opakovaně zřetelně naznačuje hranou ruky sekání do horní části paže.</p>
	<p>14.Nesportovní chování / výstraha (někdy se užívá zelená karta) Předloktí svise stranou od hlavy, dlaň otevřená dopředu se pohybuje ze strany na stranu. Druhá paže ukazuje směr hry.</p>

	<p>15. Pokračování hry / Výhoda Obě paže visí dopředu a opakovanými pohyby současně otevřenými dlaněmi vybízejí k pokračování hry.</p>
	<p>16. Volný hod Paže vodorovně upažena, otevřená dlaň ukazuje vpřed. Paže má být paralelně s postraní čárou ve směru hry. Druhá paže ukazuje druh přestupku (pokyny 10-14).</p>
	<p>17. Příčný hod Paže napnutá ukazuje ukazováčkem na branku, na kterou se bude házet. Druhá paže ukazuje druh přestupku.</p>

	<p>18.Penalta Obě napnuté paže se sevřenými pěstmi ukazují ukazováčky na branku, na kterou se bude házet.</p>
	<p>19.Časové tresty / Vyloučení Zelená karta - výstraha Žlutá karta - na 2 minuty Červená karta - do konce hry Karty jsou drženy nad hlavou, druhá paže ukazuje na vyločovaného hráče. Je-li potřeba, ukazuje se prsty číslo hráče. Pro číslo deset a vyšší se užívá jedna sevřená pěst.</p>